

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

СЕКЦІЯ 3

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ТА ПРИВАТНЕ ПРАВО

МІЖНАРОДНИЙ ТРИБУНАЛ ЯК ЧАСТИНА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ТА ЛЮДСТВА

Ірклієнко А. І

*студент III курсу інституту права та суспільних відносин
Відкритого Міжнародного Університету розвитку Людини «Україна».
м. Київ*

Актуальність теми полягає у розумінні процесу міжнародного трибуналу, як невід’ємної частини правосуддя щодо злочинів проти людства. Злочини, щодо нашої країни – це злочини, за які доведеться розплачуватись не тільки російським високопосадовцям, але й звичайним громадянам Росії.

Міжнародний трибунал є судом загальнолюдської юрисдикції, що діє за міжнародним правом, повсякчас змінювати та вдосконалюваним саме під час такого трибуналу. Міжнародний трибунал створюється для оцінки ситуації війни за спеціально розробленими принципами, правилами та процедурами, які потім стають прецедентами.

Протягом ХХ-го століття людство дізналося про себе неприємну річ: завжди є окремі частини людства та їх лідери, які намагаються довести ситуацію конфлікту до крайнощів. В таких крайніх обставинах люди доволі винахідливі щодо масових вбивств, масового обману, масових порушень норм міжнародного права, а також порушення елементарних норм людяності.

Попри всю критику міжнародних трибуналів, їх найважливіша функція – не покарання винних у масових злочинах, а самооцінка звірячої природи людства, яка іноді просинається і призводить до втрати людської подоби.

Саме тому, Україна, просуваючи ідею міжнародного трибуналу для Росії, повинна виходити з наступних принципів міжнародних трибуналів, які тут будуть сформульовані.

Самооцінка цілого людства, а не окремих його частин. Міжнародний трибунал не є оцінкою якоїсь частини людства – за звірства окремої частини людства несе відповідальність усе людство. Міжнародний трибунал потрібно розглядати як акт самооцінки людяності попри звірячу природу людини.

Рефлексія, а не покарання винних. Міжнародний трибунал потрібний тому, що частина людства, яка втрачає людську подобу, втрачає і здатність до самостійної рефлексивної людської оцінки втрати своєї людської подоби. Загалом міжнародний трибунал не є актом покарання винних чи помсти ображеної частини людства винній частині людства. Рефлексивність міжнародного трибуналу важливіша, ніж конкретні покарання винних. Втрата людської подоби якою-небудь частиною людства є завжди тимчасовою – люди в своїй природі здатні рефлексивно усвідомлювати провину, каятись і змінюватися.

Коротка історія трибуналів.

Першим Міжнародним трибуналом був Нюрнберзький міжнародний судовий процес (20.11.1945-1.10.1946) над колишніми керівниками гітлерівської Німеччини. Цей міжнародний процес створив прецедент міжнародної правової компетенції

людства над злочинним режимом окремої країни. Це був суд над злочинним режимом, а не над країною та народом.

Другим Міжнародним трибуналом був Токійський трибунал – Міжнародний військовий трибунал для Далекого Сходу (3.05.1946-12.11.1948) над японськими військовими злочинцями. Цей трибунал по суті наслідував Нюрнберзький судовий процес на Сході.

Третім Міжнародним трибуналом, що набув розголосу і вплинув на весь світ та подальшу правову практику, був громадянський трибунал Рассела-Сартра (британського філософа Бертрана Рассела та французького філософа Жан-Поль Сартра) – Міжнародний трибунал по розслідуванню військових злочинів, здійснених у В'єтнамі (1967). Цей трибунал називали "суд кенгуру", тобто суд, де наперед визначені винуваті, який не має справжнього правового статусу.

Саме Рассел та Сартр намагалися надати міжнародному трибуналу характер розслідування не унікальних повторюваних злочинів війни, які міжнародні правові органи ігнорують. Тобто Сартр та Рассел створили прецедент розслідування таких злочинів, які періодично виникають і мають бути засуджені громадськістю людства хоча б і в особі окремих інтелектуалів.

Подібні незалежні громадянські трибунали створювалися і після цього: Трибунал 1973 року по Латинській Америці; Трибунал 1974-1976 років по Чилі (проходив у Римі); Трибунал 2001 року з порушення прав людини в області психіатрії (проходив у Берліні); Трибунал 2004 року по Іраку (проходив у Брюсселі); Трибунал 2009-2012 років по Палестині (засідання проходили в Барселоні, Лондоні, Кейптауні, Нью-Йорку).

Водночас саме Міжнародний трибунал філософів-інтелектуалів Рассела-Сартра став основою міжнародних трибуналів ООН. Тобто міжнародна організація взяла за приклад критикований Трибунал Рассела-Сартра. Таких міжнародних трибуналів під егідою ООН було три.

Міжнародний трибунал по колишній Югославії (1993), Міжнародний трибунал щодо Руанди (1994), Спеціальний трибунал по Лівану (2007).

Найбільш критикованим бум міжнародний трибунал по колишній Югославії. Основна критика була з боку Росії та Сербії. Російський представник в ООН (з 2006 року) Віталій Чуркін вказував, що цей трибунал необ'єктивний, оскільки виносить більш суворі вироки по відношенню до сербів, ніж по відношенню до хорватів, боснійських мусульман та косовських албанців. Він сказав буквально, що трибунал "не демонстрирует ни справедливости, ни эффективности. Налицо лишь завышенная самооценка".

Суд над Караджичем.

Політичний лідер боснійських сербів у часи війни у Боснії і Герцеговині (1992 – 1995 рр.) та перший президент Республіки Сербської Радован Караджич розшукувався Трибуналом тривалий час за звинуваченням у повному наборі найтяжчих злочинів проти міжнародного права – геноциді, злочинах проти людяності та воєнних злочинах.

Його було заарештовано у Белграді влітку 2008 року та передано до Нідерландів у розпорядження МКТЮ.

Караджичу було пред'явлено 11 пунктів звинувачень, що стосуються подій боснійської війни та охоплюють усі категорії міжнародних злочинів, щодо яких Трибунал має юрисдикцію.

В опублікованому 24 березня 2016 року гігантському (2615 сторінок!) рішенні судової палати Трибуналу Караджича було визнано винним за 10 з 11 пунктів звинувачення – за одним із двох звинувачень у геноциді та за всіма іншими – у злочинах проти людяності та воєнних злочинах, зокрема вбивстві, переслідуванні, депортації та тероризуванні цивільного населення, а також взятті заручників.

Сімдесятирічному Радовану Караджичу призначено покарання у вигляді 40 років позбавлення волі, з якого він повинен відбути принаймні дві третини. Навіть з урахуванням часу, вже проведеного у досудовому ув'язненні, такий вирок є фактично довічним позбавленням волі.

Одним із найцікавіших питань цієї справи є те, яким чином МКТЮ визначив відповідальність політичного лідера за численні злочини, безпосереднім виконавцем яких він не був.

Відповідь полягає у доктрині "спільного злочинного наміру", запровадженій у міжнародне кримінальне право цим Трибуналом. Ця доктрина передбачає, що кожен учасник колективного плану або політики несе індивідуальну відповідальність за злочини, вчинені відповідною групою в рамках цього спільного плану чи політики.

Караджичу було інкриміновано участь у чотирьох різних "спільних злочинних намірах".

Офіційні висновки щодо Малазійського боїнга 777.

Слідство, проведене Радою безпеки Нідерландів, дійшло висновків, що рейс МН17 був збитий у повітрі над східною Україною ракетою "Бук".

"Рейс МН17 зазнав катастрофи через детонацію бойової головки ззовні літака з лівої сторони кабіни пілотів. Цю головку типу 9N314М носить ракета системи Бук", - сказав він.

За його словами, унаслідок вибуху передня частина літака була зруйнована, а літак розламався у повітрі.

Щоб звинувачувати Росію, Україна повинна взяти частину провини на себе. Лише той, хто усвідомлює свою провину, може звинувачувати інших.

Звинувачувати не означає судити. Україна має прагнути найбільше інтелектуального та морального усвідомлення Росією своїх злочинів, а не суду над Росією. Не судіть і не судимі будете.

Україна не повинна використовувати міжнародний трибунал як політику міжнародного тиску на Росію. Міжнародний трибунал є інструмент людства, а не національного егоїзму.

Україна має наполягати на тому, що збитий Боїнг рейсу МН17 є невеликою частиною війни Росії проти України.

Людство не має права судити злочини лише за ознакою загибелі людей з інших країн світу, ніж Україна.

Україна створила масштабну корупцію в країні, зруйнувала державу та дозволила Росії на своїй території вести антиукраїнську пропаганду і мати засилля російських агентів впливу, які в певний час були перетворені на відкритих ворогів. Україна може позбавитися провини, якщо тільки знищить обставини своєї незахищеності.

Західний світ намагався зберігати добрі стосунки з Росією за рахунок втрат України. Західний світ примушував Україну до миру ціною втрат життів її жителів та території країни. Західний світ позбавиться провини, якщо визнає це і перестане робити Україну заручником ситуації.

Російський режим є головним винуватцем війни. Має бути розглянута інформаційна війна Росії проти України та світу, брехня і агресивна пропаганда Росії, світозлоба Росії, реваншизм проти Заходу, шельмування власної ліберальної інтелігенції, прихована війна (її форми, засоби і потурання інших країн).

Можна припустити, що час для такого масштабного трибуналу ще не настав. Але умова перетворення трибуналу щодо збитого Боїнга рейсу МН17 в трибунал проти військових злочинів Росії на території України має бути передбачена вже зараз.

Але найголовніше – Україна має відстоювати саме викладені вище принципи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Міжнародний трибунал // Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін. За ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2015.

2. МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД // Юридична енциклопедія: В 6 томах. / Редколегія: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та інші. — К. : «Українська енциклопедія», 1998. ISBN 9667492001

3. Project on International Courts and Tribunals

Wolfgang Schomburg: Internationale Strafgerichtsbarkeit: Lektionen aus den UN-Tribunalen für das frühere Jugoslawien und Ruanda, Vortrag vom 18. Februar 2008 <http://www.foreign-affairs.info/volltext.php?id=124>

4. <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/03/29/7046917/>

5. http://vidido.ua/index.php/pogliad/article/oficiini_visnovki_slidstva_boing_buv_zbitii_raketoju_buk/

6. <http://gpu.com.ua/uk/content/mizhnarodni-tribunali-yak-instrumenti-lyudstva>

7. http://zaxid.net/news/showList.do?gaazkiy_sud&tagId=51868

ЗАГАЛЬНА ХАРКТЕРИСТИКА КІБЕРТЕРОРИЗМУ ЯК ЗАГРОЗИ МІЖНАРОДНІЙ БЕЗПЕЦІ

Кіяшко Ю. М.

студент IV курсу юридичного факультету

Сумського державного університету

Наукові керівники: Ілляшенко А. В.

к. держ. упр., ст. викладач кафедри СМП юридичного факультету

Сумського державного університету

Денисенко С. І.

к.ю.н., викладач кафедри СМП юридичного факультету

Сумського державного університету

Невід'ємним елементом глобалізаційної політики у сфері міжнародних відносин є використання ІКТ, що істотно підвищує залежність населення, кожного конкретного індивіда від функціонування інформаційної інфраструктури, яка є дієвим інструментом впливу на постіндустріальне суспільство. Тому гостро постає питання ймовірного використання таких технологій у деструктивних, протиправних й антисоціальних цілях, створюючи загрозу для міжнародної безпеки. Однією із таких, відносно нових, загроз вважається кібертероризм, ключовою метою якого є проникнення у комп'ютерні мережі з ціллю порушення функціонування критично важливих об'єктів інформаційної інфраструктури.

Окремі аспекти явища кібертероризму неодноразово були предметом дослідження у роботах таких зарубіжних та вітчизняних вчених, як А. Фороса,